

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Planter, Natur og vandmiljø, Økonomi og ledelse

Sådan gavner biodiversitet din ESG-rapport

Dine indsatser inden for biodiversitet udgør et centralt parameter i EGS-sammenhæng, da biodiversitet er rykket højt op på bæredygtighedsdagsordenen.

Viden om

Antal sidebesøg: 103

Biodiversiteten er i krise, og de seneste år er bevågenheden og bekymringen for tab af arter og økosystemer steget markant. Derfor vil landmænd allerede nu opleve, at finansverdenen stiller krav til dem om at dokumentere deres indsatser for biodiversitet på bedriftsniveau. Banker og realkreditinstitutter skal dokumentere sine forhold inden for ESG til dem, de låner pengene – og derfor ryger kravet videre til dig som landmand. Biodiversitet er en del af E'tet i ESG (Environmental, Social og Governance).

Det er en ny og udfordrende opgave at værdisætte indsatser for biodiversitet hos den enkelte landmand. Mere om det senere i artiklen – først en forklaring af, hvad biodiversitet er set i en landbrugssammenhæng.

Hvad er biodiversitet?

Biodiversitet er mangfoldigheden af levende organismer. Det omfatter variationen inden for og mellem arterne, samt mangfoldigheden af økosystemer. Dvs. alt fra kornmarken til regnskoven i Amazonas, til de sjældne danske orkidéer. Det hele er natur, og det står den enkelte frit for at holde af hvilken som helst art og et hvilket som helst landskab og økosystem. Det handler om, hvilket natursyn man har - og det er individuelt.

Biodiversitet er derimod målbart. Ved at følge udviklingen for dyr og planter, er det muligt at følge med i, hvordan biodiversiteten ændrer sig over tid. Biodiversiteten er i krise. Det betyder, at arter lige nu uddør i en hast, som ikke er set før. Den vigtigste årsag til, at biodiversiteten er i tilbagegang, er mangel på plads til naturen og de arter, som bor i den.

Skal vi standse tilbagegangen for biodiversiteten, er det derfor helt afgørende, at landmænd bidrager på en virkningsfuld måde. Det sker ved at prioritere indsatsen mod at hjælpe de arter, der er sjældne og truede. En indsats for de sjældne og truede arter er omkostningseffektiv, fordi den også gavner de almindelige arter – men ikke omvendt. Derfor handler det først og fremmest om at beskytte og forbedre naturen, der hvor den allerede er – dvs. på de naturarealer, der allerede er beskyttede eller har en høj naturværdi, som fx enge, overdrev, skove, heder og moser. Ved at bevare og forbedre levestederne på de eksisterende naturarealer kan landbruget være en vigtig medspiller, der kan medvirke til at sikre mangfoldigheden af liv på den bedste og mest omkostningseffektive måde.

Biodiversitet i din ESG-rapport

SEGES Innovation arbejder på at udvikle et værktøj, som kan give en ensartet og troværdig vurdering af baseline og indsatser på den enkelte landbrugsbedrift. Indtil dette værktøj står klar, har vi brug for nogle parametre, som kan synliggøre landmandens nuværende status og arbejde med bedriftens biodiversitet ud fra nogle helt overordnede og enkle parametre.

 En nye udgave af skabelonen ESG-ledelsesrapporten fra 2022 er der indarbejdet en række forskellige parametre, som landmænd kan

indrapportere for at synliggøre, at man arbejder med og forholder sig til biodiversitet på sin bedrift.

Dette gælder fx bedriftens højeste HNV-score, udarbejdelse af Naturtjek, tilstedeværelse af beskyttet natur og flere andre.

Konkrete indsatser til gavn for biodiversiteten

På alle landbrugsbedrifter kan der gøres en indsats for at højne biodiversiteten. Udgangspunktet og potentialet vil dog være vidt forskellige mellem bedrifterne afhængig af den hidtidige drift og forvaltning, samt de naturgivne forhold. Der er dog en række centrale anbefalinger til prioritering af indsatserne på bedriften, som alle kan følge og som vil kunne afreporteres i ESG-rapporten:

Pas på de mest værdifulde naturarealer på din ejendom

Jo længere tid et areal har haft til at udvikle sig uden påvirkning fra dyrkning, gødning og sprøjtning, jo mere artsrigt vil det være. Derfor er gamle naturarealer, som sjældent eller aldrig har været i omdrift, i hovedreglen meget mere værdifulde end nye naturarealer. Det kan være overdrev, enge, moser, heder og urørte skove. Det kan også sagtens være mindre arealer som hegn, gravhøje, diger, gamle træer, samt mark- og vejkanter med vilde blomster. Et godt udgangspunkt for at identificere bedriftens mest værdifulde arealer er ved at [tjekke bedriftens HNV-score](#).

Skab variation på bedriften

Arealer med stor variation skaber flere levesteder for planter, dyr og insekter og kan dermed understøtte en højere biodiversitet. Variation opnås bedst ved hjælp af naturens egne processer, og de kan sagtens integreres og tilpasses den enkelte bedrift. Variation og gode levesteder opstår ved fx græsning, etablering af naturlig vandstand, sandfygning og henfald af døde træer og stormfald. Det kan godt se lidt 'rodet' ud, men det er tegn på, at naturen har fået frie rammer. Det kan handle om alt fra at lade et gammelt læhegn stå og falde sammen, til at lukke dræn eller igangsætte et græsningsprojekt.

Sæt græssende dyr på naturarealer

Græssende dyr på naturarealer er i meget høj grad med til at øge biodiversiteten. Dyrene forhindrer arealerne i at gro til, så der bliver lys og plads til blomster – og dermed føde til insekter. Dyrenes bevægelse rundt på arealet skaber huller, knolde og bare pletter, der fungerer som spirebede for planter og levesteder for et rigt insektliv. Når målet med græsningen er at fremme biodiversiteten, skal græsningstrykket være lavt og græsningen gennemføres hele året rundt, hvor det er muligt.

Frem biodiversiteten på og nær marken

I marken er der løbende forstyrrelser, når man sår, ukrudtsbehandler og høster. Her er de fysiske forhold desuden ensrettede og optimerede for at opnå et godt udbytte. Derfor er antallet af levesteder meget begrænset, og markerne er slet ikke egnede for sjældne arter, som stiller høje krav til deres levesteder.

Den største effekt opnås derfor ved at udtage skæve hjørner og bræmmer langs værdifulde naturområder eller tage større områder med lav dyrkningsværdi ud til varig natur.

Hjælp naturen på din bedrift med et Naturtjek

Et Naturtjek er 1:1 rådgivning, som giver landmænd viden om, hvad der konkret kan gøres for at fremme biodiversiteten på den enkelte bedrift. Med et Naturtjek får landmænd en samlet plan med forslag til konkrete indsatser og prioritering af, hvor det giver mest værdi for biodiversiteten af bruge sin tid og kræfter.

DNI – et nyt værktøj til opmåling af biodiversitet på bedriftsniveau

Som landmand vil du fremover også kunne opleve, at du skal afreportere din biodiversitetsindsats på andre måder end gennem ESG.

Dansk Natur Indikator (DNI) er et nyt koncept til beregning af arealers betydning for bevarelse af truede arter i Danmark. Værktøjet er udviklet af Århus Universitet i 2021, og fra 1. marts 2022 fungerer DNI som Danmarks Grønne Investeringsfonds værktøj til at vurdere landmandens naturindsats. Det betyder, at landmænd der låner penge via Vækstfonden skal oplyse deres DNI score.

 I-scoren ligger i et interval imellem 0 og 100 – og er beregnet på baggrund af:

- Områdets tilstand (på baggrund af dokumenteret viden om arter)
- Lovmæssig beskyttelse (hvor godt er naturen beskyttet)
- Processer (fx hvilken forvaltning er der på arealerne)

Oplysninger til brug for udregning af DNI kommer fra landsdækkende data. Primært kortbaserede data. Det betyder, at der er en række oplysninger, som ikke fremgår af DNI og som landmænd derfor ikke godskrives for. Det kan fx være, hvis der gennemføres en ekstensiv græsning, de døde træer får lov at stå i skoven, der er gennemført et naturprojekt eller lignende.

Man kan beregne DNI på udvalgte matrikler, for hele bedriften eller fx en hel kommune.

En typiske landbrugsejendom vil score meget lavt, da formålet her er landbrugsproduktion. Derfor vil en score mellem 1 – 2 pct. være normal for en landbrugsejendom. Det betyder ikke nødvendigvis, at landmændene gør det dårligt for biodiversiteten, da der kan være mange gode initiativer på bedriften, som ikke medtages i DNI.

SEGES og Aarhus Universitet arbejder pt. på at videreudvikle DNI-scoren til også at kunne godskrive landmanden for konkrete indsatser på bedriftsniveau. Dette sker igennem projektet LANDMARK.

Da DNI har fokus på de indsatser, som kan modvirke tilbagegangen for biodiversiteten, er det kun de indsatser og processer, der har betydning for de truede arter (dem, der fremgår af den danske rødliste som truede arter), der medregnes.

Læs mere om ESG og DNI score

[Find DNI scoren på naturindikator.dk](#)

[Konkrete tiltag, der forbedrer din ESG-rapport](#)

Emneord

Bæredygtighed

ESG

Natur og biodiversitet

Publiceret: 30. maj 2022

Opdateret: 30. maj 2022

Vil du vide mere?

Heidi Buur Holbeck

Afdelingsleder, Naturchef

SEGES

hbh@seges.dk

+45 2374 3157

Støttet af

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

